

Izdaje se  
svaki drugi  
měsíc.  
~~~  
Uredulštvo  
i uprava  
u Petrinjskoj  
ulici br. 365.

# Jugoslavenski **STENOGRAF.**

Izdavatelj i urednik

Stoji  
na cělo lěto  
1 fr. 40 n.  
~~~  
Pojedini listovi  
po 25 n.  
Rukopisi se  
ne vraćaju.

Ant. J. Bezenšek.

Broj 4.

U Zagrebu, měseca septembra 1876.

Tečaj I.

## Hegerova slavnost.

(Ant. Bezenšek.)

Dne 14. maja svetkovala se je u rodnom gradu I. J. Hegera u Polički u Českoj slavnost u slavu toga apoštola stenografije u Austriji, — što je gg. čitateljem ovoga lista već poznato. Žalim, da je prostor ovoga lista toliko skroman, te mi nije moguće na obširno opisati krasnu ovu svečanost<sup>\*)</sup>) jerbo mislim, da bi godilo prijateljem ove umjetnosti saznati, kako se slavi uspomena muža, koji si je na ovom polju nesmrtnu slavu stekao. Nu svakako hoću da glavnije momente ove slavnosti iztaknem, koji su mi se, kad no sam ovoj slavnosti prisustvovao, osobito u pamet i sree utisnuli.

Pražkomu stenogr. družtvu pripada čast, što je priredilo zajedno sa gradjani Poličke Hegerovu slavnost, koja je, trajući prema točkam programa, koji smo u 2. br. priobčili dva puna dana, u svih potankostih veoma zanimiva i krasna bila. — U to vrieme boravio sam u Pragu, te mi bijaše čast u družtvu cjenjenih českih stenografa pražkih i u družtvu gostiju iz Draždiana, Beča te iz različitih gradova Česke i Moravske do Poličke putovati. Medju ovimi na pomenuti ču samo, da su bili osim članova pražkoga stenogr. družtva ovamo došli prof. dr. Zeibig iz Draždiana i prof. Engelhardt iz Beča. U Polički bili smo veoma lijepo i prijateljski primljeni. Čitav grad bijaše urešen zaztavami, cviećem i primjernimi napisima na stenografičnom i običnom pismu. — Na večer (13. maja) bila je u gradskom kazalištu sjajna predstava; predstavljao se je komad pod naslovom: „z doby kotillonův“. Poslije kazališta pako bila je illuminacija u cielom gradu, i glasba prolazila je svirajući ulicama. Već ove večeri pokazalo se je, da se svi slojevi pučanstva natječu da po mogućnosti doprinesu k što sjajnijemu uspjehu ove slavnosti; jer nije bilo gotovo ni kuće, na kojoj se nije vijala zastava, ni prozora,

<sup>\*)</sup> Obširan moj opis Hegerove slavnosti nalazi se u listkih „Slov. Naroda“, br. 126—129. Pis.

koji bi bio nerazsvjetljen, a družtvenomu sastanku u večer prisustvovali su svi odličniji gradjani. No drugi dan, u nedjelju 15. maja, pokazalo se je to jošte ljepše.

Prva točka programa bijaše stenogr. izložba. Kod ove me je upravo radostno iznenadilo, kad sam se osvjeđeočio, da je stenogr. literatura njemačka i česka tako bogata, te zanimanje za stenografiju u Českoj i drugdje u Austriji i izvan Austrije tako veliko, kako si dosada niti predstaviti nisam mogao. Što se tiče literature, bile su tu izložene stenogr. naučne knjige, medju njimi dapače knjiga spisana po samom Gabelsbergeru. Osim različitih i mnogih njemačkih knjiga ove vrsti bile su ovde izložene i slavenske knjige stenografične: česka, poljska, hrvatska, slovenska, srbska i ruska stenografija bila je zastupana\*). Izvan naučnih knjiga imade kako u njemačkom jeziku tako i u slavenskih najviše stenogr. novina. I ovih bijaše izloženih veoma znatan broj. Obično su auto- i litografovane, a nekoje takodjer tiskane stenogr. tipami. Osobitu su pozornost na sebe svraćale radnje Hegerove; njegovu knjigu: „Kratak naputak steno-tachygrafije za četiri glavna jezika slavenska“ i njegove stenogr. krasne rukopise nije sigurno nitko pregledavao, koji nebi bio priznao njegovu veliku marljivost i njegovu neumornu djelatnost na polju stenografije. — Jošte mi je spomenuti krasnih stenogr. radnja različitih djaka i učenica, naročito onih, kojim je učiteljem stenografije prof. J. O. Pražák. Tu se vidi jasno vještina profesora s jedne, a marljivost i veselje do predmeta dotičnih učenika s druge strane. I stenogr. družtvo iz Teplica poslalo je stenogr. radnje nekojih tepličkih gospodjica, koje su radnje takodjer jako dobro i lijepo izvedene.

Prelazim sada na slavnostno odkritje uspomene ploče (vid. sliku), što je sačinjavalo glavni dio ciele slavnosti. — Oko 10 sat otisli smo izpred gradske sbornice kroz ulicu, nazvanu od toga dana Hegerovom ulicem, u predgradje, gdje se nalazi rodna kuća Hegerova (vid. sliku). Ona kuća stoeća više na ladanju nego u gradu sasvim je — kako se vidi — neznačna kućica, ali u istinu zadobila veliku i historičnu znamenitost mužem, koji je u njoj svjetlo ugledao. I pred mnogom sjajnom palačom neće se nikada toliko sveta sakupiti, koliko se je dne 14. maja pred ovom kućom!

Čim je gradonačelnik dr Tamele pozdravio sakupljene, stupi na govorničko mjesto prof. Jan O. Pražák, te u krasnom, do pol sata trajajućem českem govoru opis a znamenitost današnje svetkovine, iztičući zasluge Hegerove za stenografiju i domovinu. Govor bio je popraćen čestimi slava- i živo-klici te prouzročio veliko oduševljenje. — Zatim nastupi dr. Ruda, odbornik pražkoga stenogr. družtva, te preporuči pažnji gradjana ovu ploču u sađanosti i budućnosti. Pjevačko družtvo odjjevalo je slavnostnu kantatu, i time bio je glavni dio slavnosti savršen.

\*) Od jugoslavenskih stenogr. spisa bili su izloženi: Magdićeva „Stenografija hrvatska“, Bezenšekova „Stenogr. Čitanka“ i „Jugosl. Stenograf.“.

Za tim je slijedio banket; tu mi je napomenuti različite napitnice: prva od dr. Tamele-a Nj. Veličanstvu, druga prof. Pražaka Hegeru, treća prof. Engelhardta Polički, zatim i napitnica pisca ovih redica uzajamnosti slavenskej na polju znanosti u obće a stenografije napose, itd.

Izlet u okolicu poslije banketa pokazao nam je cielu okolicu kao dosta prijatnu i liepu — Na večer završila se je ciela slavnost jako liepom plesnom zabavom.

Na koncu o napomenuti mi je prijaznost gradjana poličkih, koju su ovom prilikom naprama gostom pokazivali. Sigurno će se svaki, koji je ovoj slavnosti prisustvovao, radostnim srcem vazda sjećati onoga dana i onoga mjesta, gdje se je slavnost Hegerova toli sjajno ovršila.

### Jugoslavenska stenografija.

(Piše Ant. Bezenšek).

(Dalje).

#### S, Š.

§. 20. 1) *S* staplja se sa *v* u poseban znak, koji je nalik obratnomu *s*, da se naznači skupina *sv*.

2) Spaja se neposredno sa: *b, c, d, g, l, m, p, k, r* u skupine: *sb, sc, sd, sg, sl, sm, sp, sk, sr*; i u skupine: *ps, ks*.

Glede š ravni §. 18.

Opazka. Po suglasih: *b, č, d, l, m, n, nj, v* piše se na kome u rieći *s i š*, protivno obratnim potezom.

(Vid. pril. §. 20.).

#### T.

§. 21. Spaja se neposredno sa *c, č (š), f, h* u skupine *ct, čt (št), ft, ht*.

(Vid. pril. §. 21.).

#### V.

§. 22. Suglas, *v* izrazuje se u svrhu neposrednoga spajanja sa predstojecimi: *c, č, d, h, m, t, š, z, ž, št, šč, dj*, pomoćju zavojke („schlinge“).

#### S, Š.

§. 20. *S* staplja se z *v* v jedan poseben znak, koji je podoben obrnjennemu *s* da se naznači skupina *sv, (vs)*.

2) Spaja se neposredno *s: b, c, d, g, l, m, p, k, r* v skupine, *sb, sc, sd, sg, sl, sm, sp, sk, sr*; i v skupine: *ps, ks*.

Glede š primjeri §. 18.

Opazka. Po soglasih: *b, č, d, l, m, n, nj, v* piše se na kome u besedij *s i š* svojo nasprotno obrnjeno potezo.

(Vid. pril. §. 20.).

#### T.

§. 21. Spaja se neposredno s *c, č, (š), f, h* v skupine *et, čt (št), ft, ht*.

(Vid. pril. §. 21.).

#### V.

§. 22. Soglas *v* izrazuje se v svrhu neposrednega spajanja s predstojecimi: *c, č, d, h, m, t, š, z, ž, št, šč, dj* s pomoćjo zavojke („schlinge“).



Rodna kuća Hegerova,

Opazka. Za *v* na svršetku rieči u obče, a u sredini rieči onda, kad sledi izza njega *n* ili *nj*, imademo poseban znak, koji izgleda kao obratno povećano stenografično *v*.

(*Vid. pril. §. 22.*).

Opazka. 1. Za *v* na koncu besedij v obče, a v sredini besedij tedaj, kedar sledi izza njega *n* ili *nj*, imamo poseben znak, koji izgleda kakor obrnjeno povećano stenografično *v*.

Opazka. 2. Slovenski predlog *v*, kojemu odgovarja v hrv. jeziku *u*, naznačuje se v stenogr. po fonetičnem principu = *u*.

(*Vid. pril. §. 22.*).

### J.

§. 23. *J* spaja se sa sledеćimi suglasi, ako neposredno izza njega sledi, ili ako se nalazi izza njega samoglas *e*, u svojem prvom obliku (kao tanka crta); isti oblik upotrebljuje se, ako se *j* nalazi na koncu rieči. Ako se pak ima u njem simbolički naznačiti kakav samoglas promjenom položaja ili oblika suglasa *j*, upotrebljuje se drugi njegov znak.

Ako stoji *j* pred *c* (ts), *h*, *t*, stave se ovi znakovi u svrhu naznačivanja *j* u ležeći položaj.

(*Vid. pril. §. 23.*)

### J.

§. 23. *J* spaja se s sledećimi soglasi, ako neposredno izza njega sledi, ali ako se nahaja izza njega samoglas *e*, v svojen prvem obliku (kakor tanka črtica); isti oblik rabi se, ako se *j* nahaja na koncu besede. Ako se pak ima v njem simbolično naznačiti kakov samoglas s promeno položaja ali oblika soglasa *j*, rabi se drugi njegov znak.

Ako stoji *j* pred *c* (ts), *h*, *t*, stave se ti znaki, da se naznači predstojeće *j*, v nagnjeni položaj.

(*Vid. pril. §. 23.*)



Uspomena ploča.

§. 24. Neposredno spajanje (stapljanje i uplitanje) upotrebljuje se u interesu kratkoće pisma takodjer u slovčanih konsonancijah, ako je medju dotičnimi suglasi samoglas, koji je u predstojećem suglasu naznačiti moguće, i ako time nikakva dvoumnost nenastane.

(*Vid. pril. §. 24.*)

§. 25. Izpuštanje samoglasâ. Ako je u interesu brzotnosti i kratkoće pisma, mogu se nebitni ili manje bitni samoglasi sasvim izostaviti. Takovi se samoglasi često nalaze u padеžnih dočetcih u glagolnih nastavcih itd. Bitan je samoglas u korjenu, gdje ga i valja naznačiti. — Moglo bi se takodjer reći: često dade se upotrebiti uzko spajanje mjesto širokoga.

(*Vid. pril. §. 25.*)

§. 26. O izostavljanju suglasa.

§. 24. Neposredno spajanje (stapljanje i uplitanje) rabi se v interesu kratkoće pisma tudi v slovčanih konzonancijah, ako je med dotičnimi soglasi samoglas, kterege je v predstojećem soglasu naznačiti mogoče, i ako s tim nika koršna dvoumnost ne nastane.

(*Vid. pril. §. 24.*)

§. 25. Izpuštanje samoglasov. Ako je v interesu brzotnosti i kratkoće pisma, morejo se nebitni ali manje bitni samoglasi čisto izpustiti. Takovi soglasi se često nahajajo v padеžnih dočetkih, v glagolnih nastavkih itd. Biten je samoglas v korenu, kder se tudi naznačuje. — Moglo bi se tudi reći: čestokrat da se rabiti ozko spajanje mesto širokega.

(*Vid. pril. §. 25.*)

§. 26. O izpuštanju soglasov:

**J.**

*J* se izostavlja, kada se nalazi medju dvima suglasima; dakle mjesto *eje* piše se *ee*, mjesto *aje* = *ae*, *oje* = *oe*, *uje* = *ue* itd.

N. pr. *daje* = *dae*, *stope* = *stoe*, *psuje* = *psue* itd.

**O pozka:** Dobro treba razlikovati rieči dočimajuće na *aj*, *ej*, *oj*, *uj*, od *aji*, *eji*, *oji*, *uji*, od *aje*, *eje*, *oje*, *uje* itd.

Mesto *lj* može se pisati = *l*.

**V.**

*V* izostavlja se obično:

1. medju dvima samoglasima.

2. Kadkad pred različitim samoglasima n. pr. pred *b*, *c*, *d*, *š*, *št* itd., ako kakva dvoumnost nemastane.

**O pozka.** Ako stoji *v* na početku korjema, neizostavlja se. N. pr. uvažiti, nevolja itd.

(*Vid. pril. §. 26.*)

**§. 27. Tuje rieči i vlastita imena.**

Tuđe rieči pišu se obzirom na ono, što je u §. 2. glede stenogr. pravopisa navedeno, po istih pravilih, koja su za domaće rieči ustanovljena. — Mjesto *z* piše se obično izvorno *s*, jerbo je onaj znak praktičniji. N. pr. poezija = poesia.

I vlastita imena pišu se po običih pravilih stenogr. pisma; samo treba paziti na jasnost, i radi toga se neposredno spajanje u slovčanah konsonancijah te izozstavljanje samo- ili suglasa obično mimo ići imade.

**J.**

*J* izpušča se:

1. vsikdar, kedar sledi izza *r* i služi za njegovo omekšanje. N. pr. *morje*, *cesarja*.

(A kedar je *j* bitno kakor n. pr. v komparativu: „*gorje*“, ali v besedi „*zarja*“ ne sme se izpustiti.)

2 Kedar se nahaja med dvema soglasoma; torej mesto *eje* piše se *ee*, mesto *aje* = *ae*, *oje* = *oe*, *uje* = *ue* itd.

**O pozka:** Dobro je treba razločevati besede, ki se končavajo na *aj*, *ej*, *oj*, *uj* od *aji*, *aje*, *eji*, *eje* itd.

Mesto *lj* more se pisati = *l*.

**V.**

*V* se izpušča navadno:

1. med dvema samoglasoma.

2. Včasih pred raznimi samoglasimi n. pr.: pred *b*, *c*, *d*, *š*, *št*, *šč* itd., ako kaka dvoumnost nenastane.

**O pozka.** Ako stoji *v* na početku corena neizpušča se. N. pr. uvažiti, nevolja itd.

(*Vid. pril. §. 26.*)

**§. 27. Tuje besede i vlastna imena.**

Tuđe besede pišejo se obzirom na ono, kar je v §. 2. glede stenogr. pravopisa navedeno, po istih pravilih, koja so za domaće besede ustanovljena. — Na mesto *z* piše se navadno izvorno *s*, ker je ta znak praktičnejši. N. pr. poezija = poesia.

Tudi vlastna imena pišejo se po običnih pravilih stenogr. pisma; samo treba paziti na jasnost, i zarad tega se neposredno spajanje v slovčanah konzonancijah i izpuščanje samo- ali soglasov navadno ne rabi.

Vlastita imena tudja pišu se obično po sluhu, kako to fonetički princip, koji u stenografiji vlada zahtjeva. Nu mogu se, osobito ako nisu obćenito poznata, i vlastitim svojim pravopisom bilježiti.

(*Vid. pril. §. 27.*)

Vlastna tuja imena pišejo se navadno po sluhu, kakor to fonetični princip, ki u stenografiji vlada, zahteva. No morejo se, posebno ako niso občeno znana, tudi z vlastnim svojim pravopisom bilježiti.

(*Vid. pril. §. 27.*)

(Dalje.)

### Stenografična literatura.

Slavenski stenograf. časopisi:

1. „Těsnopisné listy.“ Izdaje „prvni pražski spolek stenografů gabelsbergerovských.“ Uredník Jan O. Pražák. IV. tečaj. Izdaje se 1 kрат na mjesec na 8 str. Predplata prima se u knjižari dr. Grégra & Ferd. Dattela u Pragu. Ciena 2 for., a s njemačkim pri-logom 3 for.

2. „Biblioteka Stenograficzna.“ Časopis za poljsku sten. Izdaje ga „centralne towarsztwo stenografow“ u Lvovu. Uredník Jos. Poliński, učitelj stenografije.

3. „Szkoła praktyczna stenografii polskiej“. Izda-jalo 1. 1874. isto družtvo.

4. „Wiadomości z dziedziny Stenografii.“ Izdaje „Polsko-ruskie towarzystwo stenografów“ u Lvovu. Ured. Jeroteus Steblecki.

5. „Gazeta stenografizna.“ Uredník i vlastnik dr. Henrik Meissner. Izdaje se v Krakovu 1 kрат na mjesec.

Stenogr. časopisi drugih naroda: L. 1875. bilo je 30 njemačkih, 7 italskih, 3 madž., 1 švedski, — skupa 41 sten. časopisa, po Gabelsbergerovom su-tavu uredovanih.

Knjiga stenografičnih i o Gabelsbergerovoj stenografiji pišućih izšlo je prošle god. 59; medju njimi 3 slavenske.

Muzikalna stenografija. Englez Mr. Roberts, izumilec neke muzikalne stenografije, govori o njej tako le: „Bez dvojbe si je mnogi, koji sitno i neprijetno delo, prepisovanje not opravlja, zaželet, da bi bilo mogče na koji drugi način različne glasove bilježiti i da bi to mogče bilo bez upotrebljevanja vsako-vrstnih znakov za trajanje not, bez ključev itd. — V njegovej muzikalnej stenografiji je 12 znakov za naznačevanje not, koji odgovarjajo černim i belim tipaljkam pianoforte, a ker se je to tako lahko naučiti moći, more se učenec kmalo jako izuriti, i nij mu težko, vsak zapeti ali zaigrani glasbeni komad napisati, samo ako so mu skale dobro znane. Kaka pesem ali melodija dade se v malo minut zabilježiti, samo s šestino truda i v desetini časa, kojega pri navad-nem pisanju not za to rabimo“.

## Glašnik.



### Juraj Guček.

Dne 25. julija t. l. uzela nam je nemila smrt jednega naših mrljivih sodelalcev na polju stenografije jurista J. Gučeka. Blagi pokojnik bil je rodom Slovenec iz Jurjev-kloštra blizu Celja; svoje prve nauke do 4. gimnazije svršil je v Celju, a potem jih nadaljeval v Zagrebu, kder je bil sedaj pravnik na vsenčilišču v II. tečaju. Tukaj bil je kot mladeneč dobrega i mirnega značaja ter blagega sreca vsem jako prijubljen, a posebno njagovim prijateljem i sošocem. To se je najlepše pokazalo pri njegovem lepem sprovoli dne 27. julija. — Kot stenograf je on sodeloval z urednikom tega lista v saborskih sednicah od 27. okt. do 8. nov. l. 1875. Bil je v obče stenografiji jako velik prijatelj, i zaradi tega tim bolje obžalujemo njegovo rano smrt — bil je star samo 23 let, — ker nam sodelalcev v tej pri nas še tako slabo razvijene stroki živo treba.

Večna mu pamet!

**„Stenografija i hrvatske škole“.** Ovaj naš članak, koji se nalazi u 3. br. „Jug. Sten.“ priobčio je „Škol. prijatelj“ u br. 14. dne 15. srpnja na prvom mjestu sa sliedećom jako dobrom opazkom: „Mi vadimo ovaj članak iz „Jugoslavenskoga Stenografa“ s tom opazkom, da bi koristno bilo, kad bi se učiteljskim pripravnikom i učenikom gradjanskih škola dala prilika, da nauče stenografiju.“ — Mi želimo, da se ta hvale vredna misao čim prije ostvari!

**Slovenska stenografija.** Urednik „Jug. Stenografa“ dobil je na svoj predlog, da „Sloven. Matica“ izda njegovo slovensko odnosno jugoslavensko stenografijo sledeći odgovor, s kojim more biti obzirom na v njem navedene razloge za sedaj popolno zadovoljen:

„Sv. 128. — Blagorodni gospod! Odbor „Matice slovenske“ je v seji 13. jul. t. l. o Vašem predlogu zastan slovenske stenografije sledeće ukrenil: Akoravno odsek za izdavanje knjig po predlogu strokovnjakov spoznava, da bi bila Vaša slovenska stenografija izvrstno delo, (kajti Vaša „stenografska čitanka“ ugaja ne le hrvatskemu jeziku, temuč vsem slovanskim jezikom, ter popolnomu ustreza vsem potrebam slovanske stenografije po najnovojšem sedanjem razvoju) — vendar gledé na piše matične dohodke in na premalu porabo te knjige med Slovenci za sedaj ne more izdati na svitlo slovenske stenografije.

Predsedništvo „Matice slovenske“.

V Ljubljani 17. jul. 1876.“

Dr. Jan. Bleiweiss, v. r.  
predsednik.

A. Prapotnik, v. r.  
odbornik i tajnik.

Prosimo one gg. naročnike, koji nam še niso naročnini (predplate) za celo leto poslali, da to čim preje storiti blagoizvole, ker br. 5., ki skoro izide, pošljemo samo onim, koji so platili.

Administracija.

\* \* \* Uredništvo i uprava „Jug. Stenografa“ je od 1. oktobra počamši u Petrinjskoj ulici br. 365. u Zagrebu. \* \*

## Prilog listu.



Urednik Ant. J. Bezenšek.

Br. 4.

Teč. I.

K. d. 20.

S, S

1.) esv. svet, sl. sveia, sr. svetlo,  
sl. svedok, sl. osvedocen, sl. svat, sl.  
svitac, sr. svibanj, sr. svinja, sr. svit  
sl. sveta, sl. svet, sr. svetem  
(avezem); — sr. sve (slav. voc), sr. svega,  
sr. svemu, sr. svem, sr. svim, sr. svim  
sr. (pisce se obično kracice sr. -sik) = svih  
= slav. vseh.

2.) sl. sb = zb [ sl. sv-b, sl. s-b ] sl. sc, sl. sd  
= zd, [ sl. sv-d, sl. s-d ], sr. sg, sr. sl [ sr. sv-l,

s - l], z sm - am [or sim], or sk, ɔ sp [ɔ sip], a or [or sv-r, o s-r], ɔ gs, ɔ hs, ɔ ms, ɔ ks, ɔ ps.

### Priméri.

d sbilja, d sbor, (abor), d abudim, L scona, d zdenac, o zguba, x zgora, or stęps, ɔ sluh, y služba, ar olon, d sličan (-en), w pošli, ɔ směh, ɔ smola, ze smrad, ɔ smutnja, ɔ Kriama = ē, or skelet, [or sekirov], ɔ spas, ɔ spretan, ɔ = ɔ uopěh, d srce, ar srps, ar sramota, aff smušim, ɔ posc.

### Věba.

dw, ɿ (pisici), ɿ, dv, ɔv, ɔl, ɔd, ɔd<sup>o</sup>, ɔl=ge, ɔl, ɔ, ɔ, ɔr, ɔl, v, orv, ora, ɔ, ɔl, ɔt, ɔp, or, ɔe, ɔh, orv, ɔl.

Sbornik, Scit, zdravim, zgaga, Slovenc, uled, naučada, pismo, smelo, smotra, smit, smilje, skinem, Skender, spim, sprat, spusti, spusti, vna, vd, vrođan, Kserklos, poslikati.

ob-s, ob- $\delta$ ; bō-s, bō- $\delta$ ; od-s, od- $\delta$ ;  
 ol-s, ol- $\delta$ ; om-s, om- $\delta$ ; ~n-s, ~n- $\delta$ ;  
 ~ny-s, ~ny- $\delta$ ; ov-s, o=ov- $\delta$ .

Prinjeri.

obes, obas, obos, obat, Igbubit, bōas,  
 obmečes, obides, odas, oles, olas,  
 ogulas, omas, imis, ~now, ~nas,  
 ~sumnjao, ovat, ovinat, ipravis.

Véžba.

b, ß, ū, re, ll, f=ff, ~, rd,  
 l, n, v, z, c, r, er.

Rečes, učis, Midas, inades, vodis,  
 statis, Kanis, brauni, penjat, Rvas, po-  
 civas, dervis.

Ks. 21.

T.

st, f(ct) st, ft, ht, [f=th-t];

Priméri.

Focata, f čtenje f štivo-čtivo, f posten,  
 f steta, f stidim, f čtri (stiri), f  
 nafta, h htilo, h buhti, h plakta.

K. d. 22.V

I cov & öv; ædv, ð hv, ð mr, ð mrv, t =  
 t-p-f tv, þ sv, þ zv, þ žv, þ scv, þ dvr.  
Primeri.

Livč, L crik, iš lačva; L = L črot,  
 ædra, æ = æ dor, æ drojba, k hvala,  
 č hvala, v Kromvel, t tord, L = L vor;  
 þ žrva, þr sveto, þer svađron, þr žver,  
 þr zvan, þr zvuk, þr žvale.

Vržba.

L, ch-ch, e, er, ee, en, v, ll, l-  
 s, ð, ð, þ, je, j, gj, gj-

Crik, bac̄var, jedva, Ledvina, medveđ,  
 Dvorana, hvat, hvalis, tvar, mrtvo, mr-  
 tva, Šved, Šrica, zvon, zvonis. —

K. d. 23.

J.

v bajka, er dojme, ne najdalje, n  
 najeći, la jecmen, a jedan, t-a jedna  
 t jedno; v jekka, t jila, v jelen, t jenik  
 t jet; e doj, v raj; e dajte, v maye,  
 v krajcar; u jabka, se jad, v jastu,

† Rajati, w junak, c boju, † Jupiter.

K. S. 24.

Piméri.

z gora, z Igor, z glagol, p gost, d harao,  
z mahanje, z hor, d hamet, c veran,  
z nehat, f ureti, z mrav, p ustav, z kos,  
z kos, w vlastom.

Vezba.

w, f. zle, d(-y), zl, d, dz, zl,  
z, g -

Ganem, horfa, Mohamed, nazar, mlahai,  
kost, znakom, mahom, komet, dootip.

K. S. 25.

Piméri.

d sedeti, r piliti, s baviti, zj mahati,  
d vecer, f tezko, f staza, d sluhom, d  
bezem, d mahom, d vexeni, d gotov,  
(d gotova), d mrtav (-ev), d mrtve,  
z drzava, z malomu (-emu), z maloga  
(-ega), d silnih.

K. S. 26.

J.

1. (Slovenski.) z moje = more, h caja  
= cara, z mesarji, (-ri) z mornarji (-u),  
w = w bura - bura.

2.)  $\sim$  moje,  $\sim$  veje,  $\sim$  seje,  $\sim$  maji,  $\sim$  uđa  
 je,  $\sim$  laje,  $\sim$  plenaje,  $\sim$  igraje,  $\sim$  Roje,  
 $(\sim$  Roj),  $\sim$  goji ( $\sim$  goj),  $\sim$  l-činje (l-č-  
 činj),  $\sim$  bojuje ( $\sim$  bojij)  $\sim$  žaluje ( $\sim$   
 žaluj)  $\sim$  miluje ( $\sim$  miluj)  $\sim$  daruje,  
 $=$  er;  $\sim$  kraj,  $\sim$  kraji,  $\sim$  raj, ( $\sim$  =  $\sim$  raji),  
 $\sim$  raje,  $\sim$  kroj,  $\sim$  Kroji,  $\sim$  stroj,  $\sim$  stro-  
 joj,  $\sim$  boj,  $\sim$  boji,  $\sim$  roj,  $\sim$  roji.

V.

1.)  $\sim$  badava,  $\sim$  badaviti,  $\sim$  badavim,  
 $\sim$  zdravi,  $\sim$  salivi,  $\sim$  saliva,  $\sim$  salive,  
 $\sim$  učiva,  $\sim$  zastava,  $\sim$  nastava,  $\sim$  nastav,  
 $\sim$  pravilo,  $\sim$  pravim,  $\sim$  pravis,  $\sim$  pravi,  
 $\sim$  pravimo,  $\sim$  pravite,  $\sim$  prave;  $\sim$  pravica,  
 $\sim$  Rukarica,  $\sim$  popravov; —  $\sim$  navedem,  
 $\sim$  navod,  $\sim$  uvaži,  $\sim$  novogia,  $\sim$  novin.

2.)  $\sim$  stavba,  $\sim$  polavar,  $\sim$  pravda,  $\sim$  Rajtarci,  $\sim$  Rukarština.

X. S. 27. lat adante, Patlos,  $\sim$  axio,  $\sim$  basis,  
 $\sim$  =  $\sim$  bravura,  $\sim$  bursa,  $\sim$  cenit,  $\sim$  diplom,  
 $\sim$  docent,  $\sim$  a fenomen,  $\sim$  farsa,

ſ<sup>6</sup>(g) fantazija, ſ<sup>6</sup> fizika, ſ<sup>6</sup> filozof, ſ<sup>6</sup>  
 frana, ſ<sup>6</sup> gimnazija, ſ<sup>6</sup> human, ſ<sup>6</sup>-ſ. idea,  
 ſ<sup>6</sup> juo, ſ<sup>6</sup> kaos, ſ<sup>6</sup> kematker, ſ<sup>6</sup> kultigrati,  
 ſ<sup>6</sup> krika, ſ<sup>6</sup> kromika, ſ<sup>6</sup> labirint, ſ<sup>6</sup> li-  
 mito, ſ<sup>6</sup> literatura, ſ<sup>6</sup> magistrat, ſ<sup>6</sup> ma-  
 tematika, ſ<sup>6</sup> mecen, ſ<sup>6</sup> moment, ſ<sup>6</sup> me-  
 matika, ſ<sup>6</sup> niveau, ſ<sup>6</sup> ocean, ſ<sup>6</sup> passivam  
 ne parada, ſ<sup>6</sup> poezija, ſ<sup>6</sup> politika, ſ<sup>6</sup> salon,  
 ſ<sup>6</sup> sintaksa, ſ<sup>6</sup> ſčef, ſ<sup>6</sup> teater, ſ<sup>6</sup> taksia, ſ<sup>6</sup>  
 trubina, ſ<sup>6</sup>-atvirilas, ſ<sup>6</sup> vokal, ſ<sup>6</sup> ze-  
 ſir, ſ<sup>6</sup> žandar, ſ<sup>6</sup> žurnal.

-ae, -au, -ei, -eu, "oe, -ü, -y,  
 -th, -c.

ſ<sup>6</sup>z. Adrianopel, ſ<sup>6</sup>zor(=zohr) Besançon,  
 ſ<sup>6</sup>z Lichtenstein, ſ<sup>6</sup>z Horner, ſ<sup>6</sup>z Götche,  
 ſ<sup>6</sup>z Schiller, ſ<sup>6</sup>z Innsbruck, ſ<sup>6</sup>z Newyork,  
 ſ<sup>6</sup>z - Le Palais, ſ<sup>6</sup>z Chicago, ſ<sup>6</sup>z Cha-  
 missé, ſ<sup>6</sup>z Bretagne - ſ<sup>6</sup>z, ſ<sup>6</sup>z Proven-  
 ce = ſ<sup>6</sup>zat, ſ<sup>6</sup>z Loire = ſ<sup>6</sup>z

---

Orô i sokô.

[E. a'ne, ðor z. End.]

vý leav,	z, v, os, v -
je so m - om -	m s'or b,
e g y f - y f,	o b r f a d -
vý h co v z;	x u r y h,
or a : z, 'zv,	u k, - or ek,
u a : z, 'b'!	n'z a D u l :
- x o g S o r:	* t u x,
re os n!	e n l o s m s v,
e l T w y -	o l - l a s l ,
f y o o r x u r	e l T x R e l -

Opatklo: \* 1) = naradna, \*\*), -- = ix; \*\*\* bi. V - = cíet-  
čes; 2) 2 = sam(sem) ? jecam.

Rebusi.

I. ♂ II. ♀ III. Drž

Imena raznositelja rebusa  
priobćimo u 5. broju.

Odgovetke rebusa u 3. br.

I. Kr, nos, usta, uho.

II. Okomone je zrake.

Autograf: A. Bozonskij. — Kammotivat: D. Kbrechta.

Dobro resili: ! e g a e, l

- y l m - ! e n l , v

re r y f - u r g - ! e l

G l , l - f d - ! e n y f ,

f - f d -

Listovnica: ! z - - z y e -

E f e , v y - s m -